

# Ikke alene om å være ene

Pappaen til Julian Antony bor i England. Noen ganger skulle moren hans ønske de var to til å ta tunge løft.

KRISTINE ASKVIK  
ODD E. NERBØ (foto)  
kistine.askvik@bt.no

– Noen ganger tenker jeg: søren, jeg skulle hatt noen til å hjelpe meg å bære, sier Renate Jørstad Johannessen (25), sykepleierstudent og alenemor til Julian Anthony på fem måneder.

– Men hjelpen er aldri langt unna. Jeg har venner og familie som hjelper meg, så jeg føler meg ikke alene.

## En av ti er alene

Fordi Renate ikke er sammen med barnefaren, er hun i kategorien enslig mor. I fjor ble 6464 barn i Norge født av enslige mødre, viser tall fra Statistisk sentralbyrå. Det utgjør 11 prosent, en økning på to prosent fra 2002.

Amathea tilbyr møteplasser for alenemødrene. Stiftelsen er kjent for å gi veiledning og informasjon til kvinner og par som venter barn, ofte uten at det er planlagt. Ikke fullt så kjent er det at Amathea også har svangerskapskurs og oppfølging etter at barnet er født.

Fem små ligger på teppet på gulvet i lokalene til Amathea. En gang i måneden møter Renate andre alenemødre her. Denne torsdagen er det gruppen med barn født i desember og januar som møtes.

– Du må ikke ta ham i lillefingeren. Det kan gjøre vondt, Lotte, sier Ingelin Schröder (20). Datteren hennes på fire måneder har tatt et godt tak i fingeren til nærmeste kompis på gulvet, Julian Anthony på fem måneder. Litt bortenfor ligger Vidar Alexander, også han fem måneder.

## Annerledes

Noen av deltagerne på samlingen ønsker ikke å ha navn og bilde i avisen. Noen har følt seg annerledes fordi de var alene da barnet ble født.

– De aller fleste vennene mine er par. Da er det greit å være et sted hvor man kan prate om hvordan det er å være alene, sier May-Britt Kolstad (24), mor til Vidar Alexander.

Jeanette Varberg liker samlingene fordi hun treffer andre i samme situasjon.

– Det er greit å være litt sosial.

## fakta

Stiftelsen Alternativ til abort i Norge/Rådgivningskontor for gravide

■ Ble opprettet samme år som Abortloven – i 1978. Feirer 30 år i juni.

■ Kom til Bergen i 1986, skiftet navn til Amathea i 2003.

■ Mesteparten av driften er tilskudd fra staten (16 millioner kroner i fjor), i tillegg kommer penger fra kommuner, helseforetak og private gaver (til sammen 4 millioner kroner i fjor).

■ Har tilbud i samtlige fylker. 31 årsverk, 42 ansatte. Hordalandskontoret er i Bergen sentrum.

Samtidig får sønnen mitt møte andre babyer, sier hun.

– Uten å ha møtt de andre her, ville jeg følt meg veldig annerledes, sier Lene Marie Drange (32).

Helt fra de var gravide, har de hatt tilbud om å møtes jevnlig. Først på svangerskapskurs.

– Jeg hadde ikke orket å gå på svangerskapskurs hvis jeg skulle gå der det bare var par, sier Lene Marie.

– I begynnelsen var det ubehagelig. Folk spurte: hvor er faren? Det var folk som ikke kjente meg så godt som spurte, sier May-Britt. Hun mener det er både

negative og positive sider ved det å være alenemor, men at det positive overstiger det negative.

– Jeg slipper for eksempel å diskutere barneoppdragelse, sier May-Britt. Vidar Alexander har nettopp gulpet. May-Britt må finne frem rene klær.

– Det er mindre frihet når man er alene og mer travle dager. Jeg har tre venninner som også er alenemødre. Vi forstår hverandre godt og kan hjelpe hverandre, sier Ingelin.

## Pluss og minus

På samlingene hos Amathea handler det om alt fra babymassasje og barnefar til økonomi og



ROLIGE: Så lenge ungene har noe å leke med, kan mødrene snakke. F.v. May-Britt Kolstad med Vidar Alexander, Ingelin Schröder med Lotte

skjemavelde. Økonomi er et hyppig tema.

– Samfunnet er ikke lagt opp til at man skal være alene, sier Renate. Hun mener det burde være lettere økonomisk å være alene.

– Det er ikke så fett økonomisk å være alenemor som enkelte tror,

sier Lene Marie.

Julian Anthony begynner å bli trøtt etter å ha lekt på gulvet. Renate legger ham i vognen.

– Vi er ikke akkurat en kjernefamilie, men jeg har det kjempefint, sier Renate og legger til:

– Jeg håper jo å treffe Mister

Perfect en dag.

Foreløpig har hun satt det på vent.

– Nå har jeg truffet mannen i mitt liv, sier hun og nikker mot vognen som står i gangen.



BOR MED STORFAMILIEN: Renate Jørstad Johannessen og Julian Anthony Jørstad bor i samme hus som Renates mormor, tante og kusine.



SAMMEN MED VENNINGER: Ingelin Schröder har flere venninner som også er alenemødre. – Vi støtter hverandre, sier hun.



SLIPPER DISKUSJON: Noen ganger tenker May-Britt Kolstad at hun gjerne skulle hatt noen å dele Vidar Alexander med. På den andre siden er hun glad hun slipper å diskutere barneoppdragelse.



TRØTT: Felipe Varberg sover når møtet begynner. Jeanette Varberg kommer for å treffe andre i samme situasjon.



Kristine og Renate Jørstad Johannessen med Julian Anthony.

## Har veiledet i tretti år

Færre unge gravide søker hjelp hos Amatheia nå enn for ti år siden. Samtidig er det flere menn som deltar på veiledning sammen med kjæresten.

**KRISTINE ASKVIK**  
Kristine.askvik@bt.no

– Fra 90-tallet og utover har menn i økende grad deltatt. Det har gjort at Amatheia har utviklet sitt tilbud til også å omfatte par samtaler ved uplanlagt graviditet. Mennene føler at det berører også dem, sier Elisabeth Johannesen. Hun var daglig leder for Amatheia i Hordaland fra 1986 til 2006.

– De siste fem til ti årene har det vært færre veldig unge. Det er et tegn på at det er færre 14-

19-åringer som blir uplanlagt gravide, sier Johannesen.

Hun mener ungdom i denne aldersgruppen velger å oppsøke helsestasjonene for ungdom og at tilbud om gratis prevensjon har gitt resultater.

Statistikken viser at det er blitt færre tenåringer som tar abort. I 1979 var det 24,4 svangerskapsavbrudd per tusen kvinner under 19 år. I 2006 var det 16,3 aborter per tusen i samme aldersgruppe, viser tall fra Folkehelseinstituttet.

Flesteparten av dem som søkte hjelp hos Amatheia i Hordaland i 2007 var mellom 18 og 25 år. Dobbelte så mange ugifte og enslige enn samboere og gifte.

800 kvinner fikk veiledning hos Amatheia i Hordaland i fjor,

en nedgang på 200 personer fra 2006.

– Noe av grunnen til nedgangen skyldes at vi ikke har hatt råd til markedsføring, sier Grete Wack, sykepleier og veileder hos Amatheia i Hordaland.

Pengene som skulle gått til markedsføring er i stedet gått med til omorganisering i stiftelsen. Blant annet er det opprettet et felles telefonsystem slik at Amatheia kan nås på samme nummer over hele landet.

I begynnelsen av graviditeten tilbyr Amatheia samtaler og veiledning. De som velger abort, får tilbud om oppfølgingssamtaler. For dem som velger å beholde barnet, er det svangerskapskurs og oppfølgingskurs etter fødsel.

## Tjen Herren med hellig uro

til ettertanke



**TALE HUNGNES,**  
ansatt i Kirkens Nødhjelp

«GÅ I FRED og tjen Herren med hellig uro».

Slik lød utgangsordene i en gudstjeneste jeg deltok i for noen år siden. Ordene har fulgt meg siden, som en slags puls over det som er kirkens og kristnes oppdrag: Å leve i spennet mellom fred og hellig uro, mellom hvilen i vissheten om at Gud er sterkere enn dødskreftene og samtidig la seg utfordre til kamp mot dem.

**I KLIMASAKEN** synes dette mer meningsfullt enn noen gang: Livsgrunnlaget på jorden vil utradere om menneskene ikke handler umiddelbart. Som kristne og som kirke kan vi være optimister med et hellig håp om at livet kommer til å seire. Samtidig skal vi gå med hellig uro ut i verden og delta i kampen for at dette skal skje.

**VI VINNER IKKE** kampen mot klimaendringene uten at den verdensvide kirke gjør sin del av jobben, den er verdens største grasrotbevegelse og har en unik mulighet til å påvirke både enkeltmennesker og politiske beslutningstakere i riktig retning. Fra våre søsterkirker på stillehavsøyene og andre fattige land vet vi at klimaendringene allerede rammer hardt.

**DEN TYSK-JØDISKE** filosofen Hans Jonas peker på hvordan industri-teknologien etablert i Vesten i løpet av de siste par hundre år har etablert en ny etisk dimensjon: Hva vi gjør her og nå får overhengende konsekvenser for mennesker som lever på andre steder og til andre tider enn oss selv. Løgstups nærhetsetikk er ikke lenger tilstrekkelig. Nestekjærligheten må utvides og settes i system på en mer gjennomgripende måte. Klimatrusselen er kanskje hovedeksempelet på en slik ny, etisk utfordring.

**DA MÅ KIRKEN** ikke tenke for smått. Pietisme, med sitt fokus på enkeltmenneskets forsakelse, selvdisciplin og livsstil, er kanskje lett å gripe til sett i lys av den rike del av verdens store overforbruk. Men en individorientert pietisme fungerer dårlig fordi det «å begynne med seg selv» lett blir så navlebeskuende at en begynner å tro at kampen mot klimaendringene først og fremst er en kamp om moral, om enkeltmenneskers livsførsel. Sånn er det ikke. Klimakampen er først og fremst politisk, fordi klimaendringene dreier seg om fordeling av ressurser og makt.

**MÅLET MÅ VÆRE** å få til en strategisk dynamikk der våre klimavennlige valg i hverdagen også får en politisk dimensjon.

### MYNDIG

**NAVN:** Siri Tuft Isdahl  
**FØDSELSDATO:** 21.06.90  
**BOSTED:** Hordvik

**Hva gjør du nå?**

Jeg går realfaglinjen på Bergen Handelsgymnasium.

**Beskriv deg selv med tre ord:**

Sprudlende, vimsete, lattermild.

**Hvilke planer har du for fremtiden?**

Jeg er veldig usikker på hva jeg vil bli når jeg blir stor, men muligens farmasøyt, meteorolog eller klimaforsker.

**Hva brenner du for?**

Bussen, miljøet og teater.

**Hvordan tilbringer du fritiden din?**

Jeg spiller teater og gitar. I tillegg er jeg med venner og går mye på kino og i teateret. Har deltidsjobb på Madam Bergen, så det blir til at jeg selger en del fiskekaker og.



**TEATER:** Snart 18-årige Siri Tuft Isdahl går mye i teateret.